

VERKSAMHETSBERÄTTELSE och BOKSLUT 2023

1. Inledning

Museernas roll i samhället och bidrag till samhällsnytta har under 2023 varit ett genomgående tema i ICOM:s internationella kommittéer liksom i arbetet inom de nationella och regionala kommittéerna. Förutsättningarna för många museiprofessionella att bedriva verksamhet utifrån de etiska riktlinjer och den gemensamma museidefinition som också fastställdes på ICOM:s generalkonferens i Prag 2022 påverkas av det faktum att demokratiska värderingar och styrelseskick utmanas i allt fler länder. Genom att materiellt och immateriellt kulturarv utsätts för förstörelse och hot till följd av naturkatastrofer och väpnade konflikter har insikten om kulturarvets betydelse för den sociala hållbarheten i samhället fått en allt större plats i både den internationella och nationella debatten. ICOM international driver därför att stärka hållbarhet i ett bredare perspektiv utifrån de globala målen i Agenda 2030 parallellt med fortsatta konkreta åtgärder som exempelvis framtagandet av allt fler s.k. Red Lists.

Den gemensamma ledstjärnan i ICOM:s strategiska inriktningsplan som lades fast på den internationella generalkonferensen i Prag augusti 2022 är att ICOM 2028 är en transparent, agil, samverkande och demokratiskt fungerande organisation som stödjer sina medlemmar i att möta utmaningarna i en värld som präglas av snabba förändringar. Mot denna bakgrund har Svenska ICOM arbete under 2023 präglats av att konkretisera den strategiska planen utifrån ett svenskt och nordiskt perspektiv.

De planerade aktiviteterna i Verksamhetsplanen för 2023 har i allt väsentligt genomförts samtidigt som ambitionen kring vissa aktiviteter av resursskäl (både tid och ekonomi) behövt sänkas eller nedprioriteras. Sammanfattningsvis har följande prioriterats under året:

- Temat för det årliga vårmöte för Sveriges museer som hölls i Västerås i april 2024 handlade om hur museer på olika vis kan bidra till samhällsnytta. Svenska ICOM bidrag till programmet genom en key-note speaker från War Childhood Museum i Sarajevo i Bosnien-Hercegovina. Museets chef Amina Krvavac, medverkade on-line tillsammans med Helene Rånlund som moderator. Svenska ICOM deltog även med en programpunkt som handlade om hur museerna kan bidra till samhällsutmaningarna samt hur den nya museidefinitionen stärker detta. Programpunkten presenterades och modererades av Helena Westin och Linda Lundberg och i programmet ingick en panel bestående av Magnus Hjorth tf Generaldirektör på Myndigheten för psykologiskt försvar, Katrine Pabst, ICOM Norge samt Carl Heath, RISE.
- ICOM Nord har under året fortsatt uppbyggnaden av den regionala organiseringen som är en prioriterad fråga i ICOM Internationals verksamhet.

- Fortsatt arbete med att konsolidera och stärka styrelsens arbetsformer för att därmed skapa kontinuitet och hållbara förutsättningar för föreningens verksamhet.
- Fortsatt arbete med bildande av en svensk Blue Shield organisation i Sverige tillsammans med nationella representanter för bibliotek (IFLA), arkiv (ICA) och kulturarvsbyggnader (ICOMOS).
- Den 21 april 2023 genomfördes möte mellan Svenska ICOM och Kulturdepartementet (tjänstemannanivå). Syftet med var att informera om den nya museidefinitionen samt ICOM:s verksamhet i Sverige. Den 2 maj 2023 genomfördes ett motsvarande möte för att informera om Blue Shield International och bildandet av Blue Shield Sweden.

2. Medlemskap

Svenska ICOM:s medlemmar utgörs av institutionella och individuella medlemmar. Den senare gruppen indelas i tre kategorier: professionellt aktiva, studerande och pensionärer. Beräkningsgrunden för medlemsantalet baseras på inbetalda medlemsavgifter för året.

Medlemskategori	2021	2022	2023
Institutionella	116	145	140
Individuella, varav:	753	1 465	1 306
- Professionellt aktiva	342	745	631
- Pensionärer	342	493	495
- Studerande	69	227	180
SUMMA	869	1 610	1 446

Svenska ICOM har haft en stadig medlemsbas under många år. Under åren för pandemin minskade antalet medlemmar, för att under 2022 öka igen. Under 2023 har antalet medlemmar, framför allt individuella medlemmar i kategorin professionellt aktiva och studerande minskat jämfört med 2022.

Institutionella medlemmar Museers omsättning (kronor):	Medlemsavgift 2023 (kronor)	Antal kort / inst. medlem
<300.000	4 300	3
300.000-1.000.000	5 200	4
1.000.000-10.000.000	7 200	5
10.000.000-50.000.000	9 600	6
50.000.000-100.000.000	10 300	7
>100.000.000*	11 100	8

Individuella medlemmar	Medlemsavgift (kr)	Antal kort/ Individ. medlem
Professionellt aktiva medlemmar	800	1
Studerande	350	1
Pensionär	400	1

Medlemsservicen är en viktig del av Svenska ICOM:s verksamhet. Föreningens administration sköts av Föreningshuset som handhar medlemsregistret, skickar ut medlemskort, årsmärken, svarar på medlemsfrågor med mera. Hit kan medlemmar höra av sig på e-post på adressen icom@foreningshuset.se. Föreningshuset sköter den löpande kontakten med ICOM:s kansli i Paris rörande medlemsfrågor. Helena Westin har under 2023 haft huvudansvaret för medlemsfrågorna i styrelsen.

3. Styrelse, valberedning och revisorer under 2023

Styrelsen

Valberedningen, bestående av Linda Noreen (sammankallande), Anders Wikström och Inger Lundberg lade fram förslag till styrelse på årsmötet i maj 2023 vilket fastställdes utan ändringar.

Helene Rånlund, ordförande 2023–2024, ett (1) år. Ledamot 2022–2025. Helena Westin, ny ledamot 2023–2026 (3 år). Adjungerad från 2022-12-02. Vice ordförande. Christian Penalva, ny ledamot 2023–2026 (3 år). Adjungerad från 2022-05-12. Sekreterare. Malin Jogmark, ny ledamot 2023–2026 (3 år). Nils Harnesk, ny ledamot 2023–2026 (3 år). Kristina Geiger, ny ledamot 2023–2026 (3 år). Kassör t.o.m. 2023–08.

Linda Lundberg, ledamot sedan 2020-06-17, återvaldes 2022 t.o.m. 2025.

Kristina Geiger som utsågs till kassör på styrelsens konstituerande möte i maj 2023, entledigades på egen begäran den 15 juni i och med att hon lämnade museisektorn för anställning i annan statlig verksamhet. På valberedningens förslag utsågs Karl Lysén till adjungerad ledamot och kassör vid styrelsen möte den 8 september 2023.

Revisorer

Årsmötet i maj 2023 godkändes valberedningens förslag till revisorer för det kommande året, Elinor Zuback (revisor sedan 2022) och Mikael Eivergård.

För att inte riskera jävsituation i förhållande till ordförande Helene Rånlund som överordnad chef i myndigheten där Mikael Eivergård är anställd beslutade styrelsen den 4 december 2023 att entlediga Mikael från uppdraget. Efter förslag av valberedningen beslutade styrelsen samma datum att adjungera Sara H Claesson som revisor för det innevarande året.

Valberedning

På årsmötet i maj 2023 godkändes förslag om återval av sittande valberedning på ett (1 år: Linda Noreen (sammankallande), Anders Wikström och Inger Lundberg.

Styrelsens arbete under 2023

Årsmötet för verksamhetsåret 2022 hölls digitalt den 4 maj 2023. Årsmötesordförande var Cajsa Lagerkvist, Länsmuseichef, Stiftelsen Hallands Länsmuseer Varbergs. Årsmötessekreterare var Lina Ahtola, intendent, Västerås museer.

Styrelsen har under verksamhetsåret haft 14 protokollförda styrelsemöten inklusive det konstituerande mötet den 4 maj. Elva styrelsemöten har varit digitala. Styrelsen har vid tre tillfällen haft fysiska möten i form av heldagar. Det första hölls på Medeltidsmuseet 15 juni 2023, det andra hölls på Historiska museet (SHM) 22 november och den 12 april 2024 sammanträdde styrelsen på Vasamuseet.

Under året har arbetsgrupper bildats för några av styrelsens olika ansvarsområden; etiska regler och museidefinition, medlemskap och kommunikation. Efter den fråga som gick ut till medlemmarna om intresse för att engagera sig i olika frågor har grupperna förstärkts och arbetet i grupperna påbörjats. Utvecklingen av detta arbetssätt kommer att fortsätta under 2024 och framåt.

De administrativa rutinerna har förbättrats genom övergång till digital fakturahantering samt fortsatt översyn av medlemsrutinerna tillsammans med Föreningshuset.

De planerade aktiviteterna i Verksamhetsplanen för 2023 har i allt väsentligt genomförts samtidigt som ambitionen kring vissa aktiviteter av resursskäl (både tid och ekonomi) har behövt sänkas eller nedprioriteras. Bedömning av statusen i genomförandet av Verksamhetsplanen för 2023 redovisas i bilaga med markeringar Grönt (Genomfört), Gult (Delvis genomfört) eller Rött (ej genomfört eller ej tillfredsställande).

Ordförande har under 2023 deltagit i ICOM:s möten för nationella kommittéer och Advisory Council.

4. Regionala kommittéer

ICOM Nord

Det regionala samarbetet ICOM Nord består av de nationella ICOM-kommittéerna från Danmark, Norge, Finland, Island och Sverige. ICOM Nord utgör en plattform för att diskutera gemensamma nordiska perspektiv. Kommittén etablerades formellt 2022 i samband med ICOM:s generalförsamling i Prag 2022.

Elina Nygård är Svenska ICOM:s representant i ICOM Nord och adjungeras löpande till styrelsemöten för information om dess verksamheter. Helena Westin är suppleant. Helene Rånlund och Karl Lysén deltog från Svenska ICOM på digitalt styrelsemöte med alla nordiska styrelser den 20 november 2023 där bl.a. information gavs från ETHCOM;s ordförande Sally Yerkovich om arbetet med översynen av de etiska riktlinjerna som avses fastställas på ICOM:s generalförsamling 2025.

ICOM Europe

ICOM Europe är den samlande regionala kommittén för Europa. Från Svenska ICOM deltar styrelsens ordförande i ICOM Europe's möten.

5. Ekonomiskt utfall 2023

Det ekonomiska läget under 2023

Det ekonomiska resultatet för 2023 är en förlust på ca 26 tkr. Föreningens verksamhet gick 7 tkr över budget och underskottet är främst en följd av den svaga kronan vid inbetalningar av medlemsavgifter till ICOM i Paris.

Intäkter 2023

Svenska ICOM:s intäkter består främst av medlemsavgifter vilka uppgick till drygt 1,9 mkr under 2023. Huvudparten av medlemsavgifterna går vidare direkt till ICOM centralt eftersom medlen finansierar den gemensamma internationella verksamheten. Enligt ICOM:s solidaritetsprincip regleras storleken på medlemsavgiften i fyra kategorier beroende på landets BNP, där de ekonomiskt starkare länderna bidrar med högre avgifter. Eftersom medlemsavgiften till ICOM International i Paris betalas i Euro är den ekonomiska situationen för en nationell kommitté alltid osäker. I ett läge då kronan sjunker i värde gentemot euron försämras Svenska ICOM:s ekonomi. Under 2023 har detta varit extra påtagligt och denna problematik kan komma att kvarstå under 2024.

På intäktssidan har medlemsintäkterna ökat under 2023 (+ ca 165 tkr jämfört med föregående år) till följd av höjda avgifter för institutionellt medlemskap. Den svaga kronan har dock medfört att kostnaden till Paris under året har ökat med ca 217 tkr jämfört med 2022.

Årligen erhåller Svenska ICOM ett bidrag från Kulturrådet om cirka 105 tkr. Ansökan lämnas in till Kulturrådet under september månad varje år.

Kostnader 2023

Omkostnader för styrelsens möten och annat mötesdeltagande m.m. har begränsats i första hand genom att digitala möten har hållits eller digitalt deltagande i externa möten. Övriga kostnader består främst av ersättning för konsulttjänster avseende medlemsservice och ekonomiadministration samt kostnader för information och licensavgifter m.m. Trots ökade intäkter genom medlemsavgifter (på ca 165 tkr) har kostnaden ökat för medlemsavgifter på grund av den svaga kronan med ca. 220 tkr. Därtill har omkostnader för tjänster m.m. påverkats av den höga inflationsnivån under 2023.

Se även bokslutsdokumentation med resultat- och balansräkning samt noter för 2023 nedan. Ansvarig i styrelsen är kassör Karl Lysén.

6. Resebidrag

En viktig del av Svenska ICOM:s arbete är att dela ut resebidrag för studiebesök, konferenser och digitala konferenser. Ansökningar från förstagångssökande prioriterades samt ansökningar för deltagande i nätverksmöten och konferenser arrangerade av en kommitté inom ICOM. Totalt utbetalda resebidrag till medlemmar uppgick till 20 tkr under verksamhetsåret (25 tkr 2022, 5 tkr 2021). Ansvarig i styrelsen är Malin Jogmark.

7. Kommunikation

Svenska ICOM uppdaterar fortlöpande sin webbplats med medlemsbrev, reseberättelser, protokoll och annan information. Den mest frekventa och aktuella nyhetsspridningen sker genom Svenska ICOM:s facebooksida, som i dagsläget (april 2024) har 2 060 (+98) personer som gillare och 2259 (+32) personer som följare (jämförelse med föregående årsredovisning). På Facebook delas både särskild information kopplad till Svenska ICOM samt andra tips och relevanta nyheter. Vi delar också information och inlägg från andra ICOMkommittéer samt ICOM centralt. Linkedin "ICOM Sweden" hade 185 följare i februari 2023. Två nyhetsbrev har skickats ut digitalt till medlemmarna, ett i februari och ett i september. Under 2023 har Svenska ICOM även kommunicerat kring arbetet med bildandet av Blue Shield Sweden och förberett för kommunikationskanaler för den kommande föreningen (se nedan). Ansvarig för kommunikationsfrågor är Malin Jogmark.

8. Utmärkelsen Årets museum

Varje år delas utmärkelsen Årets museum ut till ett svenskt museum som visat prov på nytänkande och samhällsförankrad verksamhet. Syftet med utmärkelsen är att uppmärksamma utmärkt museiarbete och att inspirera andra museer till nytänkande verksamhet av högsta kvalitet. Svenska ICOM har ett samarbetsavtal med Riksförbundet Sveriges Museer för arbetet med utmärkelsen, som delas ut på Museernas Vårmöte. Detta är Riksförbundet Sveriges Museum och Svenska ICOM:s gemensamma pris.

Delegat i juryn från Svenska ICOM:s sida för Årets Museum 2023 var Pontus Forslund, ledamot i ICOM:s styrelse 2022. Årets museum 2023 blev Östergötlands museum. Övriga nominerade var Livrustkammaren och Trelleborgs museer. Priset delades ut under Museernas Vårmöte i Västerås 25–27 april 2023.

9. Röda Listor och Etiska Regler

Statens museer för Världskultur och ICOM har de senaste åren samarbetat för att översätta ICOM:s Röda listor över kulturföremål i fara (Red list of Cultural objects at risk). De röda listorna illustrerar kategorier av kulturföremål som är utsatta för illegal handel, så att dessa kan identifieras och beslagtas när de kommer ut på marknaden. Föremålen är skyddade av lagstiftning, och får inte exporteras. Under verksamhetsåret färdigställdes ytterligare två svenska översättningar och nu finns totalt 10 av 20 listor på svenska.

En viktig del av styrelsens verksamhet är att agera stöd till sina medlemmar i frågor som gäller uttolkning av enskilda ärenden i relation ICOM:s etiska regler samt museidefinitionen. Under året har Svenska ICOM svarat på ett trettiotal förfrågningar kring etiska frågor och genomfört utbildningar bland annat på Statens historiska museer och Göteborgs stads museer. Svenska ICOM ingick även i publiceringen artikeln "Kan samhällets rätt till ett kulturarv upphöra på grund av stöld?" i Fornvännen 2024/1.

Ansvariga för de etiska reglerna i styrelsen var Linda Lundberg och Nils Harnesk.

10. Skydd av kulturarv och museer i kris och krig

Allmänt

Linda Lundberg deltog i en utbildning 19–24 mars 2023 som arrangerades av EU-projektet ProCultHer-NET. Utbildningen syftade till att bygga kunskap mellan tjänstemän inom museisektorn och beredskaps-/räddningspersonal. Utbildningen hölls i Volterra, Italien och innehöll både teori samt praktiska övningar kring bedömning av skador och evakueringsarbete.

Etablering av Blue Shield Sweden

Styrelsen har under verksamhetsåret fortsatt verka för etableringen av Blue Shield Sweden, en nationell kommitté i Blue Shield International (BSI), en internationell oberoende nätverksorganisation som arbetar för skydd av kulturarv i händelse av väpnad konflikt och katastrofer. Grunden för BSI är 1954 års Haag-konvention som utgör en del i den internationella lagstiftningen om brott mot mänskliga rättigheter i händelse av krig, de s.k. krigslagarna.

En förutsättning för att få bilda en nationell kommitté är att det görs gemensamt av de fyra organisationer som företräder de fyra olika professionerna inom kulturarvssektorn. Utöver museer (Svenska ICOM) är det historiska byggnader och platser (Svenska ICOMOS), arkiv (ICA genom Riksarkivet) samt bibliotek och information (IFLA genom Statens Kungliga Bibliotek). Efter en gemensam ansökan i april 2023 om att få påbörja en etableringsprocess godkändes Svenska ICOM av BSI att vara huvudansvarig för bildandet (Founder) och en slutlig formell svensk ansökan genom ordförande Helene Rånlund. Det konkreta arbetet startade i augusti 2023 genom bildandet av interimsstyrelse bestående av representanter från de fyra grundarna.

- Helene Rånlund, Svenska ICOM (sammankallande) _
- Malin Myrin, ICOMOS Sverige
- Marcus Bengtsson, ICOMOS Sverige
- Johanna Fries-Markiewicz, ICA genom Riksarkivet -
- Greger Bergwall, IFLA genom Kungliga Biblioteket

Adjungerade efter egna intresseanmälningar har varit Akram Ilja och Carl L. Thunberg (Västernorrlands museum). Under hösten hölls tre arbetsmöten.

Ett digitalt informationsbrev sändes i oktober 2023 till ett 60-tal aktörer, myndigheter och organisationer med verksamhet och ansvar som relaterar till skydd av kulturarv.

Den 13 november 2023 genomfördes ett digitalt informationsmöte med medverkan från Peter Stone (president IBS) och Emma Cunliffe (BSI sekretariatet i Newcastle, Storbritannien) samt Roger Curtis, Commander of the UK Culture Property Protections Unit och officer i motsvarigheten till Hemvärnet i Sverige. Cirka 60 deltagare från olika kulturarvsinstitutioner i Sverige samt även från Europa inklusive Ukraina.

ICON international council of museums Sweden international

Akram Ijla, Post-doc Uppsala Universitet – Kulturvård och Culture Heritage in Conflict, deltog i en utbildning i Nederländerna i september 2023 om Culture Property Protection vid Kompetenscentrum för civil-militärt samarbete i Haag.

Interimsstyrelsen har sedan i maj 2023 därutöver haft möjligt att delta på de informella nätverksmöten som hålls för de nationella kommittéerna av BSI:s sekretariat.

Kulturarv utan gränser (KuG)

Svenska ICOM är en av stiftarna i Stiftelsen Kulturarv utan gränser (KuG). KuG är en oberoende svensk organisation som arbetar för att rädda och vårda materiellt och immateriellt kulturarv som hotas av krig, naturkatastrofer, vanskötsel, fattigdom eller politiska och sociala konflikter. Svenska ICOM utser två ledamöter till KuGs styrelse. ICOMnominerade styrelseledamöter under verksamhetsåret 2023 har varit Luitgard Löw (19-10-22 tsv) och Anita Bergenstråle-Lind (21-04-12 t.o.m. 23-12-31 (avgått på egen begäran)).

11. Slutord

Svenska ICOM:s styrelse tackar för medlemmarnas förtroende att bedriva Svenska ICOM:s verksamhet under 2023.

Svenska ICOM 802013-8817

RESULTATRÄKNING

		2023-01-01	2022-01-01
	Not	2023-12-31	2022-12-31
Föreningens intäkter			
Medlemsavgifter		1 913 968	1 748 411
Bidrag	1	103 000	150 000
Övriga rörelseintäkter		8 716	86
Summa föreningens intäkter		2 025 684	1 898 497
Föreningens kostnader			
Lämnade bidrag, resebidrag	2	-28 000	-25 000
Övriga externa kostnader	3	-399 236	-394 519
Övriga rörelsekostnader, ICOM Paris	4	-1 624 311	-1 406 919
Summa föreningens kostnader		-2 051 547	-1 826 438
Årets resultat		-25 863	72 059
BALANSRÄKNING			
	Not	2023-12-31	2022-12-31
TILLGÅNGAR			
Kortfristiga fordringar			
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		16 811	57 962
Summa kortfristiga fordringar		16 811	57 962
Kassa och bank			
Kassa och bank		1 534 890	1 709 004
Summa kassa och bank		1 534 890	1 709 004
SUMMA TILLGÅNGAR		1 551 701	1 766 966
	Not	2023-12-31	2022-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER Eget kapital			
Eget kapital vid räkenskapsårets början		-7 084	-79 143
Årets resultat		-25 863	72 059
Eget kapital vid räkenskapsårets slut		-32 947	-7 084
Kortfristiga skulder			
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		1 584 648	1 774 050
Summa kortfristiga skulder		1 584 648	1 774 050
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		1 551 701	1 766 966

Svenska ICOM 802013-8817

NOTER

Redovisnings- och värderingsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd (BFNAR 2016:10) om årsredovisning i mindre företag (K2).

Not 1 Bidrag	2023	2022 150 000
KUR	103 000	
Not 2 Lämnade bidrag	2023	2022
Resebidrag	-28 000	-25 000
Not 3 Övriga externa kostnader	2023	2022
Årets museum tillsammans med Sveriges Museer Medlemsservice Föreningshuset Styrelsen resor, möten Representation och arrangemang Redovisningstjänster Administration, bank, IT Övriga kostnader ICOM 25 Not 4 Övriga rörelsekostnader Avgift ICOM Paris Stockholm	-19 925 -209 386 -77 689 -2 362 -45 644 -29 826 -14 404 0 -399 236 2023 -1 624 311	-13 000 -228 082 -64 037 -23 833 -27 968 -29 198 -8 188 -214 -394 519 2022 -1 406 919
Helene Rånlund Ordförande	Karl Lysén Kassör	
Helena Westin Vice ordförande	Christian Penalva Sekreterare	
Linda Lundberg Styrelseledamot	Malin Jogmark Styrelseledamot	
Nils Harnesk Styrelseledamot		

2

REVISORSPÅTECKNING

Vår revisionsberättelse har lämnats

Elinor Zuback Revisor Sara Claesson Adjungerad revisor

_

Verification

Transaction 09222115557516511661

Document

SV_ICOM_2023_Verksamhetsberättelse_Bokslut Main document 11 pages *Initiated on 2024-04-30 15:14:23 CEST (+0200) by Hippoly (H) Finalised on 2024-05-02 08:53:25 CEST (+0200)*

Initiator

Hippoly (H) Hippoly scrive@hippoly.com

Signatories

Malin Jogmark 78119 (MJ7) Malin.Jogmark@smtm.se

The name returned by Swedish BankID was "MALIN ANDREASSON JOGMARK" Signed 2024-04-30 18:11:57 CEST (+0200)

Helena Westin (HW) helena.westin@uppsala.se

The name returned by Swedish BankID was "Ingrid Maria Helena Westin" Signed 2024-04-30 18:04:54 CEST (+0200) Helene Rånlund 81346 (HR8) helene.ranlund@sfhm.se

The name returned by Swedish BankID was "HELENE RÅNLUND" Signed 2024-04-30 15:24:14 CEST (+0200)

Nils Harnesk 164054 (NH1) nils.harnesk@norrbotten.se

The name returned by Swedish BankID was "NILS HARNESK" Signed 2024-04-30 15:42:48 CEST (+0200)

Verification

Transaction 09222115557516511661

Signed 2024-05-02 08:53:25 CEST (+0200)

Verification

Transaction 09222115557516511661

This verification was issued by Scrive. Information in italics has been safely verified by Scrive. For more information/evidence about this document see the concealed attachments. Use a PDF-reader such as Adobe Reader that can show concealed attachments to view the attachments. Please observe that if the document is printed, the integrity of such printed copy cannot be verified as per the below and that a basic print-out lacks the contents of the concealed attachments. The digital signature (electronic seal) ensures that the integrity of this document, including the concealed attachments, can be proven mathematically and independently of Scrive. For your convenience Scrive also provides a service that enables you to automatically verify the document's integrity at: https://scrive.com/verify

